

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԱՐԶՊԵՏԱՐԱՆԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԵՎ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ԲԱԺՆԻ 2015Թ. ԿԱՏԱՐԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Արդյունաբերություն

2015թ.Վայոց ձորի մարզում, ըստ արդյունաբերական կազմակերպություններից ստացված հաշվետվությունների տվյալների, ինչպես նաև վիճակագրական մոնիտորինգում չընդգրկված տնտեսավարող փոքր ձեռնարկատիրության սուբյեկտների գործունեության գնահատման (ընթացիկ գներով) թողարկվել է 16.1 մլրդ. դրամի արդյունաբերական արտադրանք, իրացվել է 16.3 մլրդ. դրամի արտադրանք, աճը նախորդ տարվա համեմատ կազմել է 26 % :

Հիմնականում աճը ապահովվել է էլ էներգիայի, հանքային ջրերի, խմիչքների և հանքարդյունաբերության ծավալների աճով:

Մարզի արդյունաբերական կազմակերպությունների ընդհանուր քանակում գերակշռում են գերփոքր և փոքր կազմակերպությունները, որոնց տեսակարար կշիռները համապատասխանաբար կազմել են 22.5% և 60.0%, որոնք թողարկել են արդյունաբերական արտադրանքի ընդհանուր ծավալի 43.8%-ը: Մարզի խոշոր և միջին կազմակերպություններին, որոնք կազմել են ընդհանուր թվաքանակում 12.5%, բաժին է ընկել արդյունաբերական արտադրանքի ամբողջ ծավալի 52.9%-ը: Մարզի մշակող արդյունաբերության ծավալի մեջ գերակշռող է սննդամթերքի և ըմպելիքի արտադրությունը: Մարզպետարանը մարզի գործարարներին, ձեռներեցներին աջակցում է թողարկվող արտադրանքի գովազդման, հանրապետական և միջազգային ցուցահանդեսներում նրանց մասնակցության ապահովման ուղղությամբ:

Մարզում գործարարության աշխուժացման նպատակով բազմակողման համագործակցության հուշագիր է ստորագրվել Իրանի իսլամական Հանրապետության Ուրմիա նահանգի, ՌԴ Նիժնի-Նովգորոդի, Արխանգելսկի և ՀՀ Վայոց ձորի մարզի ղեկավարության միջև:

Մարզի տնտեսության և մասնավորապես արդյունաբերության զարգացման ոլորտում առկա են մի շարք հիմնախնդիրներ՝

Մարզի տնտեսության զարգացման համար դեռևս բավարար չեն կատարված ներդրումների ծավալները :

Արդյունաբերության ոլորտում դեռևս չի ձևավորվել ժամանակակից տեխնոլոգիաների ներդրման մեխանիզմը, ցածր է մնում արտադրության արդյունավետության և տնտեսական ներուժի օգտագործման մակարդակը:

Հայտնի է, որ մարզի բոլոր տարածաշրջանների համար գերակա ոլորտներ են գյուղմթերքների վերամշակումը և իրացումը, ինչպես նաև զբոսաշրջությունը և հարակից ծառայությունները: Սակայն, որպիսի ներդրումները արդարացված լինեն և նվազի նրանց

ոհսկայնությունը անհրաժեշտ է հստակեցնել այդ ապրանքների և ծառայությունների պահանջարկի ծավալները և իրացման շուկաները: Այստեղ որոշիչ է մարզպետարանի, Մարզային խորհրդի, ինչպես նաև ՓՄՁ ՋՄԽ-ի դերը, ընդ որում՝ ինչպես տարածքաշրջանային ծրագրերի մշակման, այնպես էլ տարեկան աշխատանքային պլանների շրջանակներում մասնավոր ներդրողներին խրախուսելու գործում:

Արտաքին կապեր

«Վայոց ձորի և ՌԴ Արխանգելսկի մարզերի միջև բազմակողմ համագործակցության շրջանակներում 2015թ. հունվարի 29-ից փետրվարի 1-ը Հայաստանում էր գտնվում Արխանգելսկի մարզի պատվիրակությունը՝ նահանգապետի տեղակալ Ալեքսեյ Անդրոնովի գլխավորությամբ: Հունվարի 29-ին պատվիրակությունը հանդիպում ունեցավ «Վայոց ձորի մարզպետ Հարություն Սարգսյանի հետ: Քննարկվեցին մարզերի միջև համագործակցության ներկա վիճակը, ստորագրված Համաձայնագրի կատարման ընթացքը, այդ ուղղությամբ իրականացվող աշխատանքները: Նահանգապետի տեղակալ Ալեքսեյ Անդրոնովը բարձր գնահատեց արդեն ձևավորված գործընկերությունը, մասնավորապես կարևորեց ձեռք բերված պայմանավորվածությունները՝ զբոսաշրջության բնագավառում համագործակցությունը խորացնելու ուղղությամբ: Մարզպետ Հարություն Սարգսյանը պատրաստակամություն հայտնեց՝ շարունակելու առկա ջերմ և գործընկերային հարաբերությունները, առավել սերտացնելու և խորացնելու համագործակցությունը: Հունվարի 30-ին հյուրերն այցելեցին Մալիշկա համայնք, որտեղ Սուրբ Աննա եկեղեցու հարևանությամբ տեղադրվել է Արխանգելսկից ուղարկված Ուղղափառ եկեղեցու Խաչը: Նահանգապետի տեղակալը շնորհակալություն հայտնեց մարզային իշխանություններին Խաչի տեղափոխման և տեղադրման աշխատանքների պատշաճ կազմակերպման և իրագործման համար: «Վայոց ձորի մարզպետ Հարություն Սարգսյանը, «Վայոց ձորի մարզի և ՌԴ Նիժնի Նովգորոդի նահանգի միջև 19.04.2011 թվականին ստորագրված առևտրատնտեսական, գիտատեխնիկական և մշակութային բնագավառներում Համագործակցության համաձայնագրի շրջանակում, փոխադարձ այցով 2015 թ մայիսի 18-ից 21-ը գտնվում է ՌԴ Նիժնի Նովգորոդի նահանգում: ՌԴ Նիժեգորոդի նահանգապետ Վալերի Շանցևի հետ «Վայոց ձորի մարզպետ Հարություն Սարգսյանի պաշտոնական հանդիպման ընթացքում քննարկվել են «Վայոց ձորի մարզի և ՌԴ Նիժեգորոդի նահանգի միջև Փոխըմբռնման հուշագրի շրջանակում մշակութային և առևտրատնտեսական համագործակցության բնագավառում մինչ այդ կատարած աշխատանքները և հետագա համագործակցության հեռանկարային քայլերի հետ կապված հարցերը: Մայիսի 20-ին տեղի է ունեցել հանդիպում-քննարկում փոքր և միջին ձեռնարկությունների, ինչպես նաև տուրիստական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ: ՓՄՁ ոլորտի ներկայացուցիչները հետաքրքրված են եղել Վայոց ձորի մարզում գյուղատնտեսական արտադրանքի տեսականու հարցերով և արտադրության ծավալներով, հետագա փոխշահավետ համագործակցության նպատակով: Իսկ տուրիզմի ներկայացուցիչներին հետաքրքրել է Վայոց ձորի մարզի տուրիստական պոտենցիալը՝ էկոտուրիզմից մինչև առողջարանային տուրիզմ: Այնուհետ կազմակերպվել է այց Գորկի քաղաքի Ավտոգազ գործարան, որտեղ բանակցություններ են վարվել հետագա հնարավոր համագործակցության նպատակով: Մայիսի 20-ի երեկոյան մարզպետը հանդիպում է ունեցել հայ համայնքի ներկայացուցիչների հետ, որի ընթացքում խոսվել է երկուստեք հետաքրքրություն ներկայացնող հարցերի մասին: 2015 թվականի հունիսի 11-ին Վայոց ձորի մարզպետ Հարություն Սարգսյանի մոտ կայացավ հանդիպում, որին մասնակցում էին ԻԻՀ Արևմտյան Ատրպատականի նահանգի Խոյի կուսակալության պատվիրակության անդամները: Պատվիրակությունը ղեկավարում էր Խոյի կուսակալ Հուսեյն Սեյվանին: Մարզպետը կարևորեց երկու պետությունների վարչական շրջանների միջև հաստատված սպորտային և մշակութային հարաբերությունները և հավելեց, որ ժամանակն է հաստատել նաև տնտեսական հարաբերություններ: Մարզպետը շեշտադրեց Համագործակցության հուշագրով ամրագրված

գորգագործության, անասնապահության, զբոսաշրջության և ՓՄՁ ոլորտներում տնտեսական հարաբերություններ հաստատելու հնարավորությունները: ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետ Հարություն Սարգսյանը և ԻԻՀ Արևմտյան Ատրպատականի նահանգի Խոյի կուսակալ Հոսեյն Սեյվանի Ասլը ս/թ հունիսի 11-ին ստորագրել են Հուշագիր, ըստ որի՝ երկու հարևան երկրների՝ Իրանի Իսլամական Հանրապետության և Հայաստանի Հանրապետության բարեկամական հարաբերությունների հետագա զարգացման և բարձրաստիճան պաշտոնյաների փոխադարձ պայմանավորվածությունների իրականացման համար ԻԻՀ Արևմտյան Ատրպատականի նահանգի Խոյի կուսակալությունը և ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանը ընդլայնում են տնտեսական, մշակութային, մարզական համագործակցությունը, հիմք ընդունելով՝ 05.11.2010 թվականին Խոյ քաղաքում կնքված հուշագրի 9-րդ նիստի 1, 6, 2 կետերի պահանջները: Կողմերը համաձայնվում են փոխադարձ համագործակցության շարունակմանը նախկինում ստորագրված Հուշագրի հետևյալ կետերով.

1. Կողմերի միջև նախկինում ձեռք բերված պայմանավորվածության համաձայն Պայմանավորվող կողմերը գործնականում կիրառելի կդարձնեն մարզական և տուրիստական խմբերի փոխադարձ այցելությունները:

2. Նախկինում ձեռք բերված պայմանավորվածությունները կյանքի կոչելու համար, հարաբերությունների առավել զարգացման նպատակով, կողմերն օժանդակելու են մասնագիտական խմբերի ստեղծմանը և տնտեսական, առևտրային և մշակութային ոլորտներում համատեղ քննարկումներ կազմակերպելուն, քննարկումներին մասնակից դարձնելով մասնավոր սեկտորի ակտիվ տնտեսավարողներին: Առաջիկա քննարկումը կկազմակերպվի Խոյ քաղաքում: Հանդիպումների ժամանակացույցը կմշակվի երկկողմ պայմանավորվածությունների արդյունքում:

3. Հասարակական, մշակութային և սպորտային հարաբերությունների խորացման և զարգացման նպատակով կողմերը կարևորել են ՀՀ Վայոց ձորի մարզի Վայք, Եղեգնաձոր, Ջերմուկ քաղաքների ղեկավարների և ԻԻՀ Արևմտյան Ատրպատականի նահանգի կողմից Խոյի քաղաքապետի միջև հանդիպումները: Կուսակալն առաջարկեց բարեկամ մարզերի գործարարների հանդիպում կազմակերպել Խոյ քաղաքում, օգտագործելով նաև նրանց կարողությունները, համագործակցության այլ ոլորտներ գտնելու համար, ինչպես նաև շարունակել խորացնել մարզամշակութային հարաբերությունները: Մարզպետը մատնանշեց մարզի առողջարանային զբոսաշրջության հարուստ ռեսուրսները և անասնաբուծության համար նպաստավոր պայմանները: Իսկ կուսակալը նշեց, որ կարող են օգտվել ԻԻՀ երկաթուղային և ջրային ուղիների մեծ հնարավորությունից, կազմակերպել սահմանային առևտուր: Նշվեց, որ մարզերը միմյանց համար կարող են տարանցիկ գոտի հանդիսանալայլ շուկաներ դուրս գալու համար:

Նոյեմբերի 1-ին ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետ Հարություն Սարգսյանն ընդունեց ՌԴ Նիժնի Նովգորոդի մարզպետարանի աշխատակազմի արտաքին կապերի վարչության պետի առաջին տեղակալ Դենիս Չիրկովին և Նիժնի Նովգորոդի հայկական համայնքի ղեկավարի տեղակալ Անի Մխիթարյանին: Հանդիպմանը մասնակցում էին ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետի տեղակալներ Սամվել Թարվերդյանը և Մելս Հարությունյանը, մարզպետի խորհրդական Վասիլ Ասլանյանը և մարզպետարանի աշխատակազմի կրթության, մշակույթի և սպորտի վարչության պետ Արփիար Ղազարյանը: Ողջունելով հյուրերին մարզպետ Հ. Սարգսյանը նշեց, որ Նիժնի Նովգորոդի հետ բարեկամական հարաբերությունները տարեց տարի ավելի են ամրապնդվում և ջերմանում: <<Մեր մարզերի միջև համագործակցությունն ամուր հիմքերի վրա է դրված: Այժմ պետք է այդ հիմքերը, համապատասխան և նպատակային աշխատանքների իրականացմամբ, պահպանել և էլ ավելի ամրացնել>>,- իր խոսքում ասաց մարզպետ Հ. Սարգսյանը: Դենիս Չիրկովը շնորհակալություն հայտնեց ջերմ ընդունելության համար՝ նշելով, որ Վայոց ձորի մարզը հարազատ վայր է դարձել իր համար. սա Դ. Չիրկովի չորրորդ այցելությունն է մարզ: Հանդիպման ընթացքում քննարկվեցին մարզերի միջև համագործակցության նոր և հեռանկարային մի շարք ծրագրեր: Տեղեկացնենք, որ Նիժնի Նովգորոդի և Վայոց ձորի մարզերի միջև սերտ համագործակցությունն է ծավալվում: 2011 թվականին ՀՀ Վայոց ձորի և ՌԴ Նիժնի Նովգորոդի մարզերի միջև ստորագրվել է առևտրատնտեսական, գիտատեխնիկական և մշակութային բնագավառներում համագործակցության համաձայնագիր:

Հավելենք, որ Նիժնի Նովգորոդի մարզի պատվիրակությունը Վայոց ձորի մարզ է այցելել Հայ-ռուսական միջտարածաշրջանային 4-րդ ֆորումի շրջանակներում, որը կանցկացվի նոյեմբերի 2-3 երևանում:

Նոյեմբերի 2-ին ՌԴ Արխանգելսկի մարզի պատվիրակությունը, Արխանգելսկի մարզի նահանգապետ Իգոր Օւլովի գլխավորությամբ, ՀՀ Վայոց ձորի մարզում էր: Ռուսական պատվիրակության մեջ ընդկրգված էր նաև Արխանգելսկի նահանգի պատգամավորների մարզային ժողովի նախագահ Վիկտոր Նովոժիլովը և բարձրաստիճան այլ պաշտոնյաներ: Արխանգելսի նահանգի պատվիրակությունը Հայաստան է ժամանել 4-րդ հայ-ռուսական միջտարածաշրջանային համաժողովի շրջանակներում:

Պատվիրակությունը ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետ Հարություն Սարգսյանի ուղեկցությամբ այցելեց Մալիշկայի համայնք: Գյուղի Սբ. Աննա եկեղեցու բակում տեղի ունեցավ ուղղափառ խաչի բացման հանդիսավոր արարողություն: Տեղեկացնենք, որ Արխանգելսկ քաղաքում տեղի իշխանությունների նախաձեռնությամբ Սբ. Աստվածածին ուղղափառ եկեղեցու բակում տեղադրվել է հայկական խաչքար: Այնուհետև պատվիրակությունն այցելեց Մալիշկայի Մ. Վ. Լոմոնոսովի անվան միջնակարգ դպրոց: Նշենք, որ դպրոցը 2013 թվականից կրում է ռուս ականավոր և աշխարհահռչակ գիտնականի անունը: Անվանակոչումն իրագործվել է ՀՀ Վայոց ձորի և ՌԴ Արխանգելսկի մարզերի միջև Առևտրատնտեսական, գիտատեխնիկական և հումանիտար համագործակցության 2012թ. համաձայնագրի շրջանակներում:

Նոյեմբերի 3-ին երևանում անցկացված 4-րդ հայ-ռուսական միջտարածաշրջանային համաժողովի ընթացքում ՀՀ Վայոց ձորի մարզի և ՌԴ Արխանգելսկի նահանգի միջև ստորագրվեց Առևտրատնտեսական, գիտատեխնիկական և հումանիտար համագործակցության համաձայնագրի իրագործման 2015-2017 թթ. միջոցառումների ծրագիրը: 2015 թվականի փետրվար ամսին ՀՀ Վայոց ձորի մարզ այցելեցին Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի և Բելառուսի Հանրապետության Ազգային ժողովի միջև համագործակցության միջխորհրդարանական հանձնաժողովի անդամները: Գործարարների հետ քննարկվեցին Վայոց ձորում արտադրվող գինիները Բելառուս արտահանելու հնարավորությունները:

Ռուսաստանի Դաշնության Արխանգելսկի մարզի կառավարության և Հայաստանի Հանրապետության Վայոց ձորի մարզպետարանի միջև ստորագրվեց առևտրատնտեսական, գիտատեխնիկական և հումանիտար համագործակցության մասին համաձայնագրի 2015-2017թ.թ. միջոցառումների իրականացման ծրագրի շրջանակներում ս/թ հունիսի 25-ից հուլիսի 2-ը՝ փոխադարձ այցով Վայոց ձորի մարզում են Արխանգելսկի մարզի մանկատան 13-16 տարեկան թվով 10 սաներ՝ խմբի ղեկավարի ուղեկցությամբ: Մանկատան սաները հիմնականում իրենց հանգիստն անցկանելու են Ջերմուկ առողջարանային քաղաքի „Արարատ,, մոր և մանկան առողջարանում: Երեխաների ակտիվ հանգիստը լավագույնս կազմակերպելու համար նախապատրաստվել է հատուկ օրակարգ: Ըստ օրակարգի երեխաները յուրաքանչյուր օր առավոտյան և երեկոյան այցելում են Ջերմուկ քաղաքի հայտնի հանքային ջրերի ըմպելասրահ: Երեխաների համար կազմակերպվում են դիստոկետներ, անցկացվել է վոլեյբոլի մրցույթ, կազմակերպվելու են շրջայցեր Ջերմուկի տեսարժան վայրեր: Այցի շրջանակներում մանկատան սաները այցելելու են նաև մարզկենտրոն Եղեգնաձոր և Մալիշկայի համայնք: Բացի ակտիվ հանգստից երեխաներն այցի ողջ ընթացքում „Արարատ,, մոր և մանկան առողջարանում անցնելու են համապատասխան բուժման կուրսեր: Տեղեկացնենք, որ ս/թ ապրիլի 22-30-ը, համագործակցության համաձայնագրի շրջանակներում, Վայոց ձորի Մալիշկա համայնքի թիվ 2 դպրոցի 12-17 տարեկան թվով 9 աշակերտներ 2 ուսուցիչների ուղեկցությամբ այցելել են Արխանգելսկի մարզ: